

SZKOŁA POLSKA

NA BATIGNOLLES.

Sprawozdanie od 1 października 1861 do 1 października 1862 roku.

Z ubiegłym rokiem szkolnym a z kolei dwódziestym od czasu założenia SZKOŁY NARODOWEJ POLSKIEJ, dziś powszechnie *Batignolską* zwanej, przystępując do zdania sprawy za rok, po 1 października 1862, musimy się powołać na poprzednie, d. 5 Stycznia, ogłoszone drukiem i na opisanie uroczystości rozdania nagród, które miało miejsce w naszej szkole d. 13 Sierpnia b. r. Pierwsze, każdemu interessującemu się losem naszego naukowego zakładu, przypomni jakie było jego materyjalne położenie w roku upłynionym; drugie, świadczyć będzie, o ile młodzież nasza, chętna nauki i umysłowego wykształcenia, znakomitem swem odznaczeniem się, usiłowała przekonać że nie były bezowocnemi dla niej ani szlachetna hojność rządu Francuzkiego, ani ofiary narodowe Polskie, któremi wyłącznie i jedynie, ogołocona ze wszelkich innych funduszków, utrzymywała się dotychczas Szkoła zarządowi naszemu powierzona — Im ona też winna byt swój, postępowe rozwijanie, a z chlubą dodamy, dzisiejszą swą doniosłość, i bez zaprzeczenia one tylko o jej przyszłych losach stanowią.

W ciągu roku 1861-62 liczba uczniów była: internów	236
externów	68
	304

Professorów i dozorców mieszkających w Szkole	17
przychodnich	13
Osób należących do zarządu Szkoły i administracji	9
służby	20
Rzemieślników	5
	64
Razem	368

Z powyższej liczby uczniów 304, z końcem roku opuściło Szkołę: 55 internów, i 14 externów, razem 69; z tych 6 otrzymało stopień *bachelier ès sciences*, a 4 *bachelier ès lettres*.

02 3719/1861-2

Weszło zaś do Szkoły Polskiej przygotowawczej (Montparnasse)	6
— — — — — innych naukowych zakładów.	14
— — — — — biór i architektów.	3
— — — — — dróg żelaznych, inżynierii, i t. d.	4
— — — — — handlu	7
— — — — — rękodzieł i przemysłu	14
— — — — — Szkoły wojskowej	2
— — — — — — weterynaryi	1
Zmarło	3
Pozostało w domu rodzicielskim dla choroby	3
Oddalono z końcem roku szkolnego	6
Razem	63

O innych sześciu uczniach nie podobna było zasięgnąć stanowczych wiadomości z prowincyi, zwłaszcza kiedy zaledwie parę miesięcy upłynęło od ich odjazdu ze Szkoły.

W zdaniu sprawy wydziału finansowego do niniejszego dołączonem, wyszczególnione są w § 1 wydatki roczne obliczone na fr. 206,698 i 87 c., które w porównaniu z rokiem 1860-61 powiększyły się o fr. 4,938 72 c. a to z powodu nowo urządzonych kąpiei tak niezbędnych dla zakładu. O tym przewidzianym wydatku wynoszącym fr. 4,727 61 c. wspomnieliśmy w przeszłym zdaniu sprawy (str. 5).

Pozwalamy w końcu zwrócić uwagę na ścisłą oszczędność jaka cechuje wszystkie wydatki administracyi szkolnej. Pomimo drożyzny produktów, żywność jednej osoby, w przecięciu, kosztowała rocznie (rachując 315 dni w roku szkolnym) 240 fr. czyli około 76 cent. dziennie, licząc w to żywność podczas wakacyi na przeszło 100 osób. Dzięki tej oszczędności, utrzymanie jednego interna w ogóle kosztowało rocznie 853 fr., do czego żadna, o ile wiadomo, francuzka Instytucya, podobna naszej Szkole, nie doszła.

Dla bliższego poznania natury każdego wydatku przedstawimy szczegółowo ważniejsze, a tu dodać winniśmy, że z liczby 68 externów, było żywionych bezpłatnie 43.

A. KOSZTA NAUKOWE. — FR. 45,323 75 c.

Oplata nauczycieli i dozorców	fr. 30,089 »
Korepetycyje i inspekcye wykładanych nauk	2,403 70
Za 31 uczniów uczęszczających do Liceum Bonaparte i konferencyje	2,300 »*
Koszta nagród i publicznego ich rozdania z końcem roku, zachęty i	
wsparcia naukowe	2,853 85
Książki naukowe, ich oprawa, papier, ołówki, druk i t. p.	5,919 65
Urządzenie laboratorium chemicznego i gabinetu fizycznego, z fun-	
duszu wyłącznie na ten cel ofiarowanego	904 50
Koszta examinów do otrzymania stopni naukowych w Sorbonie	683 15
Różne kosztu pomniejszych	169 90
	fr. 45,323 75

* Oplata od każdego ucznia wynosi rocznie fr. 200, należałoby przeto. . . fr. 6,200
ale gdy uwolniono od niej 20 uczniów, wydatek ten zmniejszony został o. . . 4,000
2,200

B. BIBLIOTEKA SZKOLNA Fr. 1,502 55 c.

Wydatek ten obejmuje: opłatę bibliotekarza	600 »
— sporządzenie nowych szaf	567 40
— oprawę ksiąg i inne	335 15
	fr. 1,502 55

C. KOSZTA ŻYWNOŚCI Fr. 78,027 25 c.

57,025 kil. 500 gr. chleba, w cenach od 36 do 50 c. za kilo, czyli 2 funty fr.	24,027 75
16,061 kil. 450 gr. mięsa — fr. 1 c. 05 do 1 60	19,465 80
Drób, wieprzowina	456 25
Ryby	1,297 »
126 kop jaj	676 65
10,518 litrów (kwart) mleka	1,970 35
Sér w różnych gatunkach	1,050 30
990 kil. mąki, 1134 kil. makaronu, 404 kil. ryżu, 205 kil. kaszy i	
3800 litrów grochu.	3,857 38
Jarzyna i włoszczyzna	3,646 30
429 kil. masła, 291 kil. 70 gr. smalcu, 530 kil. oliwy, 4,075 litrów	
octu	3,728 »
1225 kil. soli kuchennej, 165 białej	309 56
21,500 litrów wina	12,733 86
Kawa, herbata, czekolada, cukier, owoce, i t. d.	4,047 75
Opłata roczna zakonniczy mającej dozór nad kuchnią, kucharza i trzech	
kuchcików	1,760 36
	Razem fr. 78,027 25

D. KOSZTA ODIĘŻY : SUKNIE, BIELIZNA, OBÓWIE Fr. 34,078 45.

SUKNIE: 243 metrów sukna granatowego na mundury po. fr. 10 — fr.	2,436
9 — — — — — amarantowego — — — — —	14, 75
639 m. 20 cen. szaraczkowego na surduty i spodnie	4,314 55
codzienne po fr. 6, 75	346 75
73 m. granatowego na płaszcze po fr. 4, 75	152 »
8 płaszczyków kauczkowych	
Do przeniesienia.	7,380 25

Z przeniesienia. . .		7,380 25
730 m. 90 cen. drélihu na spodnie letnie po różnych cenach		1,059 95
1033 m. 30 cen. podszewki po różnych cenach		830 30
56 czapek mundurowych		248 »
85 — codziennych		227 20
Guziki, jedwab', nici do warsztatu krawieckiego		235 40
Za uszycie z powyższych materiałów: 97 surdutów, 133 par spodni mundurowych, 337 surdutów i 373 spodni codziennych, 433 spodni letnich, 13 kamizelek, 42 płaszczow		2,982 50
Oplata krawca domowego i jego czeladzi zatrudnionej w Szkole naprawą codzienną odzieży		1,561 85
		<u>14,525 45</u>
BIELIZNA: 4 tuzin koszul gotowych.	fr.	46 »
1636 met. płótna na koszule po 80 cen.		1,406 30
806 — bluzy		1,398 »
253 — prześcieradła		328 90
593 — serwety i ręczniki		742 »
388 — kolorowego na firanki do okien i łózek		413 »
229 met. płótna kolorowego na opony do okien i łózek		158 15
528 — na naprawę bielizny		273 35
102 met. perkalu na chustki do szyi		171 10
40 tuzinów chustek do nosa		140 65
38 gatek wełn., 32 tuz. kaftaników, 76 tuz. par skarpetek etc.		2,430 85
Igły, nici i inne potrzeby do warsztatu szwaczek		294 20
Za uszycie 579 koszul (60 uszyto bezpłatnie), 457 bluz, 137 chustek do szyi, 65 par prześcieradeł, 64 tuziny chustek do nosa, 600 serwet, 45 tuzinów fartuchów, 40 tuzinów ścierek, 49 par firanek, 45 opon		818 »
Oplata zakonniczy zawiadującej bielizną, i szwaczek zajętych naprawą jej (dni 1376).		2,612 30
		<u>11,232 80</u>
Obówie: Wartość 321 par trzewików pozostałych z roku przeszłego		2,247
Skóry, podeszwy i inne materyały kupione w roku bieżącym		3,231 35
Uszycie 307 par nowych trzewików po za domem.		695 25
Szewe i czeladź użyci do poprawy codziennej obówia.		1,337 »
Służba mająca dozór nad odzieżą i obówem		600 »
Szczotki, szuwaks, i t. p.		209 60
		<u>8,320 20</u>
	Razem fr.	34,078 45

ZDANIE SPRAWY

WYDZIAŁU FINANSOWEGO RADY SZKOŁY POLSKIEJ

(OD 1 PAŹDZIERNIKA 1861 DO 1 PAŹDZIERNIKA 1862).

W poprzednim sprawozdaniu wykazaną była zaległość po 1 Października

1861 r. (str. 5 i 6) w summie. fr. 41,541 92

Strącając od niej pozostałość w kasie. fr. 222 11

I wartość żywności i odzieży ocenioną 2,829 61

3,051 72

Dług szkolny wynosił 38,490 20

W ciągu roku szkolnego umorzono spłaceniem. 21,512 20

Zostaje 16,978 52

A potrącając: a. wartość pozostałej na r. b. żywności obli-

zonej na 902 80

b. — 5,000 kil. węgla po fr. 47 235 »

c. — odzieży i obowiązków 1,283 55

Razem fr. 2,421 35

Istotny dług ciążyący na kasie szkolnej (nie wliczając wń pożyczonych

z Tow. Kred. Ziem. fr. 175,000) wynosił tylko 14,556 65

§ I.

WYSZCZEGÓLNIENIE WYDATKÓW Z PORÓWNIANIEM JAK BYŁY W ROKU 1860-61.

	1861-62	1860-61
a. Koszta naukowe: płaca nauczycieli, dozorców, opłaty licealne, książki fr.	45,323 75	44,587 65
b. biblioteka szkolna	1,502 55	2,428 25
c. obrządek religijny, utrzymanie kaplicy, kapelana	724 90	1,069 89
d. koszta żywności	78,027 25	75,090 70
e. — odzieży i obóvia	34,078 45	32,348 76
f. — oprania bielizny*	3,225 »	3,108 »
g. — oświetlenia: 16,128 m. k. gazu, 34 kil. świec, stearynowych, 35 kil. oliwy	5,265 65	4,859 58
h. koszta opału: 60,000 kil. węgla ziemnego po fr. 47	2,853 »	3,339 90
i. — zaopatrzenia wodą, reperacya rur i t. d.	427 »	260 65
k. — utrzymania infirmaryi**	2,496 85	2,178 60
l. — ruchomości: łóżek, pościeli, sprzętów.	3,559 70	5,395 20
m. — ochędóstwa domu.	2,014 »	2,452 07
n. administracya, służba, wydatki rozmaite	5,930 75	6,310 64
o. utrzymanie budowli	10,355 68	7,096 63
p. zabezpieczenie budowli od ognia.	60 50	60 50
q. podatki gruntowe.	451 94	491 17
r. opłata roczna od summy 175,000 fr. pożyczonej z Tow. Kred. Ziem.	10,701 90	10,701 90
Razem.	206,698 87	201,780 09

§ II.

WYSZCZEGÓLNIENIE PRZYCHODÓW.

a. Wsparcie Rządu francuzkiego na utrzymanie 100 uczniów. fr.	68,000 »
b. Wsparcie od miasta Paryża za rok i 6 miesięcy.	1,500 »
c. Ofiary narodowe, dary*** fr.	76,383 27
Zapisy testamentowe w emigracyi: po śp. Alex. Wołodkowiczu, Leop. Błażejewskim i Fr. Ambrozińskim****	5,116 40
	81,499 67
Do przeniesienia.	150,999 67

* Na rok przyszły wydatek ten powiększony będzie o fr. 2,000. Przedsiębiorca nie mógł dalej dotrzymywać kontraktu ponosząc ciągle straty i żądał 5,000 fr. rocznie. Inni żądali 6,000 fr.

** Lekarz fr. 400; zakonnica fr. 250; służący fr. 300; apteka fr. 739 c. 20.

*** Przemilczeć musimy Imiona dobroczyńców Szkoły, przechowujemy ich pamięć, aby kiedyś pokolenie na emigracyi wzrosłe, nauczyło się je wspominać z wdzięcznością. Członek honorowy Rady, Hr. Xawery BRANICKI, jak lat poprzednich, tak i w upłynionym roku przyszedł zakładowi naszemu w pomoc ofiarując 10,000 fr.

**** Ten ostatni, w skutek niedopełnienia formalności prawem przepisanych, został przez władzę zakwestyonowany.

	Z przeniesienia.	150,999	67
d.	Dochód z sprzedaży biletów loteryjnych.	9,567	36
e.	Stowarzyszenie Podatkowe Emigracji polskiej wniosło	1,000	» *
f.	Opłaty za uczniów przez rodziców lub dobroczynnych opiekunów	64,277	20
g.	Sprzedaż litografii i zużytych sprzętów	1,084	64
h.	Wynajem placu należącego do Szkoły	1,282	20
		228,211	07
i.	Pozostałość w kasie z r. z. fr. 222 41		
	— remanentach wartości	2,829	61
		3,051	72
	Ogólny przychód wynosił	231,262	79
	WYDATKI: jak wyżej w § 1.	206,698	87
	Dług wynosił jak w Sprawozdaniu z 1860-61 fr. 41,541 92		
	Potrącona pozostałość z r. zeszłego.	3,051	72
	Oddano na rzecz długu pozostałość w Kasie	21,512 20	24,563 92
		24,563	92
	Jak wyżej fr.	16,978 »	231,262 79
	W kasie przeto szkolnej nie zostało żadnego funduszu oprócz :		
	a) remanentów żywności, odzieży i t. d. oszacowanych na fr.	2,421	35
	b) — piędnych do uzyskania od rodziców i opiekunów	27,385	05 **

Paryż, dnia 26 listopada 1862 r.

Delegowani do sprawdzenia ksiąg kassowych i rachunków :

Podpisali:

Vice-Prezes : LUDWIK WOŁOWSKI.

Członek Rady : EUSTACHY JANUSZKIEWICZ.

Członek Rady, Podskarbi Szkoły : TEOFIL JANUSZEWICZ.

* Stowarzyszenie Podatkowe Emigracji Polskiej, zawiązane w marcu 1862, przyjęło za zasadę iż 2/8 dochodu ogólnego, na wychowanie sierot w Szkole Polskiej przeznaczą. Od 1 października 1862 kosztem ofiar emigracyjnych wychowuje się sześć sierot, za które kassa Stowarzyszenia płaci fr. 3,000.

** Wedle poprzedniego raportu zaległość z lat dawnych	fr. 19,617	45
Odebraliśmy po dzień 1 października 1862.	7,064	50
	12,552	95
Za rok szkolny upłyniony niedopłacono.	14,832	10
Razem.	27,385	05

Przyjęto na posiedzeniu Rady Szkolnej dnia 14 Grudnia 1862 roku.

Podpisali :

Prezes Rady, SEWERYN GAŁĘZOWSKI.

Vice-Prezes, LUDWIK WOŁOWSKI.

Członkowie, TEOFIL JANUSZEWICZ.

EUSTACHY JANUSZKIEWICZ.

JULJAN KLACZKO.

JÓZEF ORDEGA.

WŁADYSŁAW ORDEGA.

ADAM SIENKIEWICZ.

FELIX WROTNÓWSKI.

BOHDAN ZALESKI.

TABLICA WYKAZUJĄCA LICZBĘ UCZNIÓW PRZYJĘTYCH I WYSŁYCH ZE SZKOŁY POLSKIEJ NA BATIGNOLLES,
ORAZ KOSZTÓW JÉJ UTRZYMANIA I T. D., OD CZASU ZAŁOŻENIA SZKOŁY.

ROK SZKOLNY.	Liczba nauczycieli.	LICZBA UCZNIÓW.			WYDATEK ROCZNY. FRANKÓW.	LICZBA										WSTĄPIŁI DO SZKÓŁ.										Do dróg żelaz. inż. etc.	Do handlu.	Przeszli do innych szkół lub wrócili do rodziców.	Zmarli.	Ogółem opuściło szkołę.	LICZBA KANDYD.		
		Internów.	Externów.	Razem.		Uczestniczących do Lic. Bon.	Nagród otrzy- m. w Sorbo. i Lice.	Nominacy czyli akcesitów.	Bachelier és lettres.	Bachelier és sciences.	Polytechnicz.	Centralnej.	Lekarskiej.	Administracyi Drog i Mostów.	Min.	Przygotowaw. Montparnasse.	Do rękodziel i przemysłu.	Do szkół wojsk. i służby wojsko.	Zapisanych.	Przyjętych.													
1842-43	4	18	»	18	33432	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1843-44	9	31	4	35	36433	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1844-45	13	58	7	65	54713	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1845-46	16	91	14	105	73299	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	1	2	4	1	10	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1846-47	20	124	16	140	99203	»	»	»	1	»	»	1	»	»	»	»	»	1	1	2	1	2	7	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1847-48	22	135	36	171	81836	5	»	»	1	»	»	1	1	»	»	1	1	12	1	2	11	2	32	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1848-49	19	140	39	179	76908	7	»	»	»	»	»	1	1	»	»	2	2	2	2	2	15	1	28	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1849-50	20	145	41	186	83498	7	3	4	»	»	»	»	»	»	»	5	3	2	3	2	12	1	28	142	41	»	»	»	»	»	»	»	»
1850-51	28	151	53	204	77439	24	8	26	1	»	»	1	»	»	»	1	3	4	2	3	3	12	1	30	167	33	»	»	»	»	»	»	»
1851-52	28	151	59	210	94276	25	7	52	»	»	»	»	»	»	»	»	1	6	2	6	7	16	2	40	179	55	»	»	»	»	»	»	»
1852-53	30	175	51	226	101978	25	16	66	2	4	»	»	»	»	»	2	8	7	2	2	8	2	1	32	182	41	»	»	»	»	»	»	»
1853-54	30	184	62	246	128061	21	20	58	»	6	»	2	»	»	»	1	1	6	4	1	6	8	22	2	53	187	64	»	»	»	»	»	»
1854-55	30	205	55	260	139645	18	8	39	»	2	2	»	»	»	»	1	»	2	3	»	8	7	20	1	44	169	46	»	»	»	»	»	»
1855-56	31	210	54	264	137717	21	7	40	»	1	1	»	1	»	»	1	7	4	3	4	2	9	4	36	147	30	»	»	»	»	»	»	»
1856-57	32	213	55	268	146616	27	12	40	»	2	»	1	»	»	»	2	7	6	4	20	13	22	5	80	139	76	»	»	»	»	»	»	»
1857-58	33	217	54	271	147440	26	11	52	1	5	»	1	»	»	»	2	9	7	2	15	7	6	1	50	126	42	»	»	»	»	»	»	»
1858-59	33	217	55	272	155142	30	14	38	»	5	»	»	1	»	»	3	»	7	8	2	12	8	12	4	57	118	56	»	»	»	»	»	»
1859-60	33	218	59	277	167815	31	15	52	»	12	»	»	2	5	1	7	4	2	10	6	12	4	53	98	50	»	»	»	»	»	»	»	»
1860-61	34	236	65	301	201780	32	10	55	3	5	»	»	2	2	»	6	7	2	10	4	10	4	47	72	38	»	»	»	»	»	»	»	»
1861-62	35	236	68	304	206698	31	22	58	4	6	»	»	1	»	»	6	14	2	7	7	29	3	69	74	60	»	»	»	»	»	»	»	»
					2263929	330	153	580	13	48	3	8	9	19	3	77	81	42	112	89	216	37	696										